

Dat	Län	Kommun	Stift	Församling	Kyrkogård
2010-12-08	Skåne	Ängelholm	Lund	Strövelstorp	Strövelstorp
Inventare	Fotograf	Original förvaras	Bilder år	Kvarter	Gravplats nr
Ingvar Nilsson	Ingvar Nilsson	Kyrkoarkiv	2005	5H	159

Översiktsbild	Detaljbild
	

Gravvårdstyp (t.ex stående, liggande, material)	Liggande enkel sten
Inskriptionstyp (t.ex försänkt, upphöjd, metallbokstäver)	Försänkt
Omgärdning (t.ex. sten, häck, staket)	Ingen, men före 2005 buxbomshäck
Ytmaterial (t.ex. sand, singel, stenplattor)	Gräsmatta
Växtmaterial (t.ex. träd, buskar)	Inget

Inskription (/ = radbrytning)	Sigrid / Hedström /
Citat (/ = radbrytning) t.ex. psalm- el. bibelvers, med för aktuell tid relevant översättning	---

Porträtt / Speciella noteringar, Övrigt:

Återtagen (förverkad) gravrätt 2004-06-09. Vård av Kyrkan.

Sigrid Hedströms oansenliga gravsten ligger mitt i kvarter 5 på gamla kyrkogården, inte långt från gravplatsen över Lars Hedström och hans hustru i första äktenskapet (05H, 297-298). Sigrid var gift med Lars Hedström i dennes andra äktenskap 1884-1914.

Gravstenen över Sigrid är tillverkad av bruksarbetaren och stadsfullmäktiges ordförande i Höganäs Henry Hansson. Henry var gift med Ally, dotter till Rosalie och Thor Schwabach (05H, 186-187). Rosalie var tredje barnet till Lars och Agnes Hedström. Sigrid kan alltså sägas ha varit ”foster-mormor” till Henrys hustru Ally. Henry och Ally flyttade så småningom till Strövelstorp där de bodde hos Allys morbror och moster Ernfrid och Emma Hedström.

Se följande sidor om Sigrid Hedström.

En oansenlig gravsten på gamla kyrkogården i Strövelstorp utmärker platsen för Sigrid Hedströms sista vilorum. Stenen lämnar ingen uppgift om vare sig födelseår eller dödsår. Muntliga uppgifter om vem hon var har vi emellertid genom Sonja Hedström på Bankvägen i Strövelstorp. Sonjas farfars far, byggmästaren och snickaren Lars Hedström, var gift med Sigrid i sitt andra äktenskap. Ytterligare upplysningar om Sigrid finns i Kullens hembygdsförenings årsskrift *Kullabygd 1995*. Intressanta uppgifter om hennes liv kom i dagen hösten 2002, då Peter Andersson, Bankvägen i Strövelstorp, av en tillfällighet på loppmarknad i Össjö hittade två kuvert med poststämpeln Strövelstorp. Kuverten innehöll två brev skrivna av Sigrid Hedström 1930.

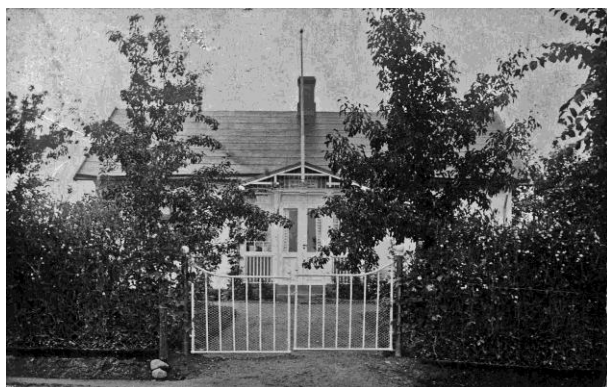
Undantagshuset på arrendegården Himmelstorp 2, där Sigrid Kullin Hedström bodde med sina två systrar tills hon i samband med giftermål med byggmästaren Lars Hedström flyttade till Strövelstorp. Hit flyttade hon åter efter makens död 1914.

Foto av Ingvar Nilsson 2005-10-03.

Sigrid Hedström föddes 1843 som ett av tio barn till kustvakten Gustaf Kullin och hans hustru Gunner Göransdotter på arrendegården Himmelstorp 2 under Krapperup i Brunnby socken. Sigrids farfar, Jesper Kullin, född 1771, var klockare i Brunnby 1802-1830 och kyrkoherde där 1832-1834. Sigrid växte upp och bodde med sina två ogifta systrar Emma och Karolina i undantagshuset på Himmelstorp 2, i folkmun kallat "Fröknarna Kullins".

År 1884 gifte sig Sigrid med byggmästaren och snickaren Lars Jönsson Hedström på Klingarebacken i Strövelstorp. Lars hustru Agnes i första äktenskapet hade 1882 dött i barnsäng vid sjätte barnets födelse.

Sigrid blev nu fostermor åt Lars barn, som var mellan 3 och ca 11 år, trots att hon enligt uppgift inte var särskilt förtjust i barn.

Fram till 1905 bodde Sigrid och Lars Hedström med barnen i huset på Klingarebacken, även kallat Villa Hedström, som Lars byggt åt sig 1869/1870.¹ När Lars Hedströms fjärde barn Ernfrid gifte sig 1905 fick han med sin hustru Emma flytta in i Villa Hedström. Lars hade tidigare byggt ett undantagshus omedelbart intill Klingarebacken på Bankvägen (bilden till vänster), och dit flyttade nu Sigrid och Lars med de hemmavarande barnen, det hus som idag (2010) ägs av Berne och Gerd Malmborg. Där bodde de då Lars dog i januari 1914.

Som redan antytts var de känslomässiga förhållandena inom familjen inte de bästa. Möjligen kan detta vara orsaken till att Sigrid redan i mars 1914 flyttade från Klingarebacken och bosatte sig hos sin syster Emma i undantagshuset på Himmelstorp nr 2 i Brunnby, sedan systemen Karolina avlidit.

Det berättas i Kullens hembygdsförenings årsskrift 1995 att de båda damerna bodde i var sin del av stugan, och det sägs att de inte var vänner. Det talas om ett borrat hål i en dörr, genom vilken den ena kunde se att den andra "spann guld med djävulen". Men om detta gällt Emma och Karolina eller Emma och Sigrid är bäst att lämna osagt. Damerna tycks i alla fall ha varit eniga om att Goa-Nisse bodde på loftet. "Damerna" bör de kallas, för de tycks ha varit bergets "pauvres honteuses", om också mer fattiga än fina. Det berättas, att man i Arild sade, att när de båda första gången på året kom ner till

¹ Se bild i dokumentet Hedström Lars o Agnes Kristina (05H, 297-298).

byn i sina sidenklänningar, då hade våren kommit. Fråga är hur vanligt det var, att ensamma kvinnor bodde så ensligt och primitivt.

Sigrid och Emma på Himmelstorp nr 2, troligen i början av 1920-talet.

1924 dog Emma, och sedan bodde Sigrid ensam kvar. Erland Lagerroth skriver i *Kullabygd* 1995 att hans mormor fick kontrakt på Himmelstorp nr 2 år 1929 då Sigrid flyttade till ålderdomshemmet i Strövelstorp. Som en hälsning från fru Hedström, som gärna kallade sig "gumman i skogen", fick Lagerroths mormor "*dels blommor ritade i krita på stengolvet i köket, dels en kopia av Millets kända målning 'Angelus'.* Den senare hänger alltså över diskbänken i köket och markerar förbindelsen med dem som tidigare bott på stället".

I ett brev från Strövelstorp, skrivet 22 januari 1930 till Hulda Brant i Himmelstorp, berättar Sigrid att hon en tid dessförinnan bott hos "släktingar på Wiken" (hos Schönhults).

Av brevet framgår att hon nu känner att livet närmar sig slutet. Hon bjuder in herr och fru Brant "*den 19 feb nästa månad på en kopp kaffe*" med anledning av att hon snart fyller 88 år. Av brevet framgår också att Sigrid var en djupt kristen människa. Hon avslutar: "Må vi vara redo då Herren kommer att hämta sin så dyrt köpta brud från jämmerdalen upp till ljusa bröllopsalen. Halleluja". (stavfel rättade).

I ytterligare ett brev till Hulda Brant skrivet 27 februari tackar Sigrid för uppvakningen och berättar om sin födelsedag. Samtidigt skriver hon: "Jag är nu längste klenare, min tunga är mycket sårig, mina ben vill knappt bära mig, kramp och sveda under fötterna, värker uti kindbenen och käftarna".

Sigrid Hedström levde ytterligare ett par år och dog i Strövelstorp 1933.

BREV FRÅN SIGRID HEDSTRÖM SKRIVNA FRÅN STRÖVELSTORPS ÅLDERDOMSHEM 1930

(Stavning och skriftspråk redigerade till nutids-svenska)

Strövelstorp d 22 jan 1930

Kära Fru o Herr Brant

Tusende gånger tack för längesedan och för allt det myckna goda som jag haft glädjen så mången gång att emottaga. Jag hoppas att herrskapet är friska och duktiga alla. Nu som ni ser är jag här och trivs ganska väl. Slipper att varken frysa eller svälta. Jag var hos släktingar på Viken en tid. De var mycket goda och snälla mot mig. Om de fyllde år eller hade namnsdag skulle jag tvunget vara med och sitta i högsätet. Men så blev fru Schönhult mycket klenare. Hon fruktade att få komma på lasarettet, och på så sätt fick jag tvunget komma på ålderdomshem. Jag trivs bra. Nu önskar jag av hela mitt hjärta att ni alla har lust att titta till mig den 19 feb nästa månad på en kopp kaffe. Glöm ej Axel som gjort så mycket för mig, och jag tror nog att

mina barn kommer, och från Viken kommer måhända även fr Olga Elfversion². Hon var här strax efter begravningen med mycket gott till mig.³ De har gjort mig mycket gott. Gud välsigne dem för allt gott. Nu önskar jag att få träffa Er för sista gången, ty jag är klenare än någon tror och så fyller jag mina 88 år.

De käraste hälsningar från Er tillgivna
Sigrid Hedström

PS/ Tror ej att jag lever till min födelsedag, för varje dag avtager jag gradvis.

PS/ Då herrskapet kommer tror jag ej att ni känner igen mig. Mina ögon har krupit in i huvudet. Knappt att ni kan känna igen mig. Kan nästan bli rädd att se mig. Men detta kan man ju inte hjälpa. Må vi vara redo då Herren kommer att hämta sin så dyrt köpta brud från jämmerdalen upp till ljusa bröllopssalen. Halleluja.

De käraste hälsningar från en tillgiven Sigrid H.

Strövelstorp d 27 feb 1930

Kära Herr o Fru Brant

På det allra hjärtligaste får jag tacka för den ståtliga vyn från bergens klippor mot Arild. Det påminner om hemtrakten, och tack kära fru Brant för att hon skrev till Örebro, och även dom sände mig ett vykort Örebro i vinter. (??) Ankorna ligger där i vattnet och simmar. Ser så trevligt ut. Det vore min stora plikt att även skriva till fru Lindkvist, men jag skriver så fult ju äldre man blir. Får nog besvara min så kära väninna F Batt (?) skriva några ord till häradsbördens fru och tacka henne tusende gånger å mina vägnar för de kära lyckönskningarna och för mycket annat jag emottagit även av dom gamla hennes föräldrar. De kom även upp till mig med mycket gott. Var så snäll och säg att jag hälsar dem så kärt alla.

Genom en alltid tillgiven väninna
Sigrid Hedström

PS/ Jag är nu längste klenare, min tunga är mycket sårig, mina ben vill knappt bära mig. Kramp och sveda under fötterna. Värk i kindben och käftar. Stundom kramp i händerna. Men fröken är god och snäll och god mot ???, men då jag varje afton väter fötterna undertill så får jag sömn, ????. Må vi varda redo då Herren kommer. /DS

Källor:

- Kullens hembygdsförenings årsskrift Kullabygd 1995
- Brev från Sigrid Hedström 1930
- Intervju med Sonja Hedström, Strövelstorp

² Olga Brunstedt Elfversson, 1898-1994, var ”oäkta dotter till Inhysespigian Bengta Brunstedt å Mölle 43”. Hon adopterades på anhållan av direktören Johan Elfversson 25/4 1918 och fick då tillnamnet Elfversson. Johan Elfversson (1869-1929) var barn till Sigrids äldsta syster Henrietta och hennes man Gustaf Elfversson i Brunnby. Johan Elfversson var hotelldirektör vid Hotell Elfversson i Mölle som han byggde 1902.

³ Olgas fosterfar Johan Elfversson avled 7/12 1929, således endast några veckor innan Sigrid skrev detta brev. Besöket tyder på att Sigrid hade ett gott förhållande till sin syster Henriettas barnbarn.